

“Obama té una visió del món més oberta que la majoria de presidents dels EUA”

Tyson Barker (Dallas, 1980) és el fundador del grup Professionals en Política Exterior per Obama (FPPfO), una entitat que organitza conferències i debats arreu dels Estats Units amb la participació dels principals assessors del candidat demòcrata. Tot i no parlar en nom de l'equip d'Obama, Barker coneix a la perfecció les propostes demòcrates en matèria internacional.

Quines creieu que seran les prioritats d'una administració Obama en política exterior?

—Segons el meu punt de vista, la gravetat de la crisi financera farà que l'equip d'afers estrangers d'Obama hagi de reorientar les prioritats per situar-hi aquest assumpte en una posició privilegiada. Atesa la naturalesa de la qüestió, en cas de guanyar, caldrà col·laborar estretament amb l'administració Bush, perquè les primeres cimeres internacionals per a abordar el problema encara tindran lloc amb George Bush de president. Les altres prioritats, que ja han estat presents al discurs d'Obama des de les primàries, són la retirada de l'Iraq i un esforç bèl·lic més gran a l'Afganistan, cosa que serà possible gràcies a les tropes alliberades del país àrab. Una altra prioritat que ha estat sempre una obsessió d'Obama des que arribà al Senat és la lluita contra la proliferació nuclear. De segur que posarà més èmfasi a controlar els arsenals de països com ara Rússia i el Pakistan.

—Quines serien les diferències més grans en política exterior entre una presidència de Barack Obama i una de John McCain?

—Una diferència fonamental deriva del fet que McCain, i els seus assessors, tendeixen a veure el món amb dos

colors: el blanc i el negre. I la veritat és que això em preocupa. Tot i que l'aspirant republicà compta entre els seus assessors amb realistes reconeguts com ara Henry Kissinger, la veritat és que la seva plataforma ha adoptat molts plantejaments del moviment neoconservador. De fet, el director de campanya, Randy Schneunemann, s'inscriu dins aquesta ideologia. En canvi, Obama té una visió del món que permet molts més matisos. Per exemple, ja ha dit molt clarament que està disposat a entrevistar-se amb els líders de països hostils als EUA, com ara l'Iran o Cuba. Aquesta diferència és molt important, perquè crec que pot desactivar molts d'aquests règims que basen la seva legitimitat en l'antiamericanisme. Si McCain utilitza un llenguatge sovint amenaçador i agressiu, Obama és més conciliador i aposta per la negociació.

—El senador Obama parla molt de restaurar la imatge i la credibilitat dels EUA al món. Com ho vol aconseguir?

—En bona part mitjançant la seva personalitat i la seva biografia. Pel sol fet de ser afroamericà, i ser fill d'una dona blanca de Kansas i d'un emigrant kenyà, a més d'haver viscut a Indonèsia, Obama té una visió del món més oberta que no la majoria de presidents que ha tingut aquest pa-

ís, com per exemple, l'actual. Sense anar més lluny, en el discurs a Berlín, Obama va dir que era “un ciutadà del món”, una afirmació amb què es poden sentir identificats milions de persones d'arreu, i que difícilment pronunciaria un altre líder dels EUA. Hi ha dos compromisos que ha adoptat, a banda de la retirada de l'Iraq, que ajudaran a millorar la imatge dels EUA al món: el tancament de Guantánamo i el lideratge dels EUA en la lluita contra el canvi climàtic. En tots dos àmbits, la seva posició serà molt diferent de l'actual administració.

—D'acord amb les enquestes, Obama és tota una sensació a la majoria de països del món. S'acabarà aquesta lluna de mel quan comenci a governar?

—És una de les coses que em fan més por. Les expectatives que s'hi han posat són tan altes, que és molt difícil que no acabi decebant molta gent. Però jo crec que Obama no els decebrà com a persona, sinó potser algunes de les seves polítiques. És un gran líder, amb molt de carisma, i les seves actituds i valors estaran a l'altura de les expectatives. Ara bé, no deixa de ser el president dels EUA, i ha de defensar els interessos nacionals del seu país, que poden xocar amb els d'uns altres països en determinades qüestions. Si-gui com sigui, una diferència important respecte a l'actual govern és que Obama serà molt curós i respectuós en les seves relacions amb els altres països, entre els quals els d'Europa. Serà capaç d'entendre les limitacions de política interna dels altres països, i no empenyerà els governs més enllà de les possibilitats de cadascun, ni els humiliarà públicament. Malgrat això, en honor a la veritat, s'ha de reconèixer que McCain té molt bona imatge entre els líders de la classe política europea i que una victòria seva també millorarà les relacions transatlàntiques.

—Entre tants anuncis de canvi, n'hi haurà també en la política envers Cuba? Veieu possible un alleugeriment de l'embargament?

—A la campanya no hi ha hagut manifestacions en aquest sentit i és prematur d'especular sobre aquesta possibilitat. Sí que sabem que Obama està disposat a reunir-se amb les autoritats cubanes, cosa que podria engegar un procés que culminés amb algun canvi important en la política dels EUA envers l'illa. A més, també sabem que s'eliminaran les restriccions que pateixen actualment els cubano-americans per visitar Cuba i per enviar diners als seus familiars, ja que hi ha la creença que ells són els millors ambaixadors dels EUA.

—Fa uns mesos, a la conferència nacional d'AIPAC, la principal organització del lobby pro-israelià als EUA, el senador Obama va declarar-se a favor que Jerusalem esdevingui la capital de l'estat jueu, la qual cosa va aixecar molta polseguera. Serà encara més pro-israelià que l'actual administració?

—No estic d'acord amb el plantejament d'aquesta pregunta, ja que no considero que l'actual administració de George Bush hagi estat realment pro-israeliana. Envair l'Iraq i crear una gran inestabilitat a la regió és realment ajudar a Israel? Jo crec que no. A banda d'això, si fem una ullada a l'història de Barack Obama i de Joe Biden en la qüestió d'Israel, podem anticipar que continuarà essent el principal aliat del nostre país a la regió, i que els israelians poden estar ben tranquils, ja que comptaran amb una administració que vetllarà per la seva seguretat. Respecte a la posició nord-americana en unes hipotètiques negociacions de pau, no crec que s'allunyin de la posició tradicional dels EUA. De fet, entre els assessors d'Obama hi ha diplomàtics que van tenir un paper clau en l'equip de política exterior de Clinton que va conduir les negociacions de Camp David. A més, fins i tot Obama va matisar les seves declaracions sobre Jerusalem. Una diferència que sí que m'agradaria emfatitzar envers la política de Bush en aquest conflicte és que Obama no s'esperarà al final del seu mandat per abordar-lo. Serà una

RICARD GONZÁLEZ

de les prioritats des del moment que accedeixi a la Casa Blanca.

—El senador Obama ha promès retirar les tropes de l'Iraq en un termini de setze mesos. Creieu que ho durà a terme fins i tot encara que augmenti la violència en iniciar-se la retirada?

—És una pregunta que fa de mal respondre, perquè a la campanya no ha donat cap orientació clara sobre ai-

xò. Coneixent el tarannà d'Obama, la seva flexibilitat i el seu pragmatisme, estic convençut que farà tot allò que pugui per complir la promesa. Cal no oblidar que la seva posició sobre la guerra de l'Iraq, basada en una qüestió de principis, va ser clau per a donar-li una personalitat pròpia a les primàries demòcrates, i en última instància atorgar-li la victòria. Ara bé, en cas que la violència es disparés a l'Iraq a l'inici

de la retirada —Déu no ho vulgui—, i si arribés a la conclusió que el millor per al país i per a l'Iraq fos desdir-se de la seva promesa, ho faria. Obama posarà el bé del país davant de tota altra consideració.

—I respecte a l'Iran, descarteu completament la possibilitat d'una guerra a causa del programa nuclear iranià si Obama és el pròxim president?

—De nou, ens trobem en el terreny de la pura especulació, i no crec que sigui una qüestió que pagui la pena de discutir ara, en el context actual. El que no és especulació, sinó una realitat, és que el programa exterior d'Obama recull la voluntat d'oferir la millor oferta possible a l'Iran perquè es reinsereixi a la comunitat internacional com un membre de ple dret si abandona el programa nuclear i el finançament d'organitzacions terroristes. En cas de no acceptar aquesta oferta generosa, el president Obama lideraria un esforç internacional, en col·laboració amb les altres potències mundials, i molt especialment la Xina i Rússia, per augmentar les sancions internacionals contra el règim. Encara hi ha moltes passes possibles a fer abans de plantejar-se una confrontació armada. En tot cas, que quedi clar que el senador Obama considera que un Iran que tingués la bomba atòmica seria un greu perill per a l'estabilitat i la seguretat de la regió, i per això és inacceptable.

—Durant les primàries demòcrates, i molt concretament les d'Ohio, el discurs d'Obama va ser marcadament proteccionista. Es tractava simplement d'un intent de guanyar vots en una regió amb molta desocupació?

—No crec que Obama fes realment un discurs proteccionista. Va dir, això sí, que hi ha alguns assumptes, com ara la protecció dels drets dels treballadors i el respecte a unes normes mínimes a la protecció del medi, que s'han de tenir en compte a l'hora de signar acords de lliure comerç amb alguns altres països. A parer meu, el comerç internacional afavoreix la prosperitat general, i per tant, espero que Obama no sigui un president proteccionista. De fet, el seu historial al

Barack Obama, candidat del Partit Demòcrata a les eleccions a la presidència dels Estats Units que tindran lloc el dia 4 de novembre.

Senat mostra que s'ha oposat a alguns tractats de lliure comerç, però no a tots. McCain l'ha acusat de no donar suport al tractat de lliure comerç amb Colòmbia, un dels grans aliats dels EUA a l'Amèrica Llatina. Això no obstant, la raó va ser que no protegia els drets dels treballadors en un país que té un rècord de sindicalistes assassinats. Penso que el bloqueig d'alguns d'aquests tractats realment afavoreix els treballadors d'ambdós països.

—Quant a la guerra contra el terrorisme, quins serien els grans can-

vis que aplicaria una administració dirigida per Obama?

—Per començar, més respecte de la legislació internacional en tot allò que fa referència al tractament dels detinguts com a sospitosos de pertinença a grups terroristes. Aquest principi tindrà també una aplicació interna, perquè hi haurà més respecte a la Constitució i als drets civils dels nord-americans. En segon lloc, s'esmerçaran més esforços i recursos a neutralitzar Bin Laden. Aquesta és una de les grans crítiques que ha fet la campanya d'Oba-

ma a l'actual presidència. La guerra de l'Iraq ha servit de distracció del vertader objectiu que hauria de guiar la política exterior dels EUA, que és tallar les ales al lideratge d'al-Qaida. Per aconseguir-ho, el senador Obama ha arribat a dir que si hi hagués informes d'intel·ligència fiables sobre la localització de Bin Laden, i el Pakistan es negués a actuar, els EUA ho farien directament.

—**Aquest to bel·licós no sona tan diferent del que ha fet servir el president Bush...**

—Però la diferència és que Obama l'acompanya amb un pla d'ajuda econòmica a la regió, perquè entén que la lluita contra el terrorisme no ha de tenir només un aspecte militar, sinó que ha de ser integral, i tocar diversos àmbits. De fet, el programa exterior d'Obama inclou la promesa de doblar l'ajuda exterior al desenvolupament fins a 150.000 milions de dòlars, més de 110.000 milions d'euros. Malauradament, la gravetat de la crisi econòmica actual pot reduir aquesta xifra. Però la diferència en l'enfocament hi és molt present. També m'agradaria afegir que diversos membres de l'equip d'assessors d'Obama han estudiat de prop els casos dels genocidis de Bòsnia i Ruanda i hi ha la convicció absoluta que això no pot tornar a passar de cap de les maneres. Per tant, en cas de risc de genocidi, que ningú no dubti que una administració d'Obama hi intervingrà sense dubitacions.

—**Dins quina de les grans tradicions de les relacions internacionals inclouríeu la doctrina d'una presidència d'Obama?**

—Segurament, no es podrà ajustar completament a cap tradició de pensament. En determinats assumptes la seva posició es decantarà cap als postulats realistes i en alguns altres casos s'aproximarà més als idealistes. Per a ser efectiva, una política exterior mai no pot basar-se únicament en la defensa d'uns principis o bé en la consecució d'uns interessos. Sigui com sigui, si hi ha una cosa clara és que la política exterior d'Obama serviria per a girar full als plantejaments neoconservadors.

*Ricard González
Washington*

RICARD GONZÁLEZ

Tyson Barker, expert en política exterior nord-americana i fundador d'una organització de professionals en suport a Barack Obama.

MONTSE BARALDÉS SET

Diputació de Lleida

Lleida, del 18 de setembre al 9 de novembre de 2008
Sala Gòtica. Institut d'Estudis Ilerdencs.
Pl. Catedral s/n. Tel 973 27 15 00. www.fpiei.cat

 INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS